

Képzés

A képzési szekcióban elhangzott vélemények ismertetését a szekcióülések egyik záromondatával kezdem: „Sajnálom, hogy most van vége a szekciómunkának és a konferenciának is, hiszen most kezdtük el valamennyire érteni egymás.” Kulcsmondatnak tartom ezt a megjegyzést; jelzi, hogy a közös szakmai nyelv hiánya késlelteti a konszenzus kialakulását a szociális szakképzések bontakozó sokféleségében, és közvetve késlelteti a hazai szociális munka szakmai színvonalának fejlődését is.

Éppen ezért volt nagyon időszerű a Hajdúszoboszlón megrendezett konferencia, de a történetekkel nem volt mindenki egyformán elégedett. A folyamatosan mintegy 50 fővel dolgozó szekcióban 19 foglalkozás képviselői dolgoztak együtt, igen eltérő előképzettséggel, igen különböző gyakorlati tapasztalatokkal, értékrendszerrel. Más-más érdekek fűzték őket a szociális szakképzésekhez, valamint a kialakítandó, megvalósítandó szociális munkához. A szekcióülések vitái majdhogya partalanok voltak, mert a képzések iránt igény és a szakszerű munka iránt felismert társadalmi szükségleten kívül nem volt egyetértés sok mindenben, és a sokféle vélemény miatt elég nehezen lehetett dolgozni.

Az megfogalmazódott, hogy valamennyi humán szakmai alapképzésben fontos a szociális ismeretek tanítása, a segítőkészségek fejlesztése – akár szervezett továbbképzések formájában is –, s a hatékony munkához elengedhetetlen társszakmák szakemberei közötti együttműködés. Az viszont nem kapott kellő nyomatékot, hogy a szociális ismeretek, szociális tudás szükséges, de nem elégséges feltétel a gyermekek és fiatalok szociális problémáinak megoldásához. Az ellátó rendszerekben is elengedhetetlen a szociális munkások alkalmazása, noha sok gyermekintézményben ma még nincs ilyen. Kevésbé ismert, még az érdeklődő és problémaérzékeny – többségében pedagógus végzettségű – szakemberek körében is a kialakuló új szakma ismeret-, készség- és értékrendszere. Emiatt a professzionalizálódás jelen szakaszában súlyos gondok vannak, mint például a szakmai identitás kérdése, a szociális munka/szociálpedagógia társadalmi környezetbe való beilleszkedése, a szakmák közötti kompetenciahatárok tisztázása és tiszteletben tartása.

Ebben a problémakezelő folyamatban különböző veszélyek is rejlenek: az előzmények nélküli szociális szakmák (szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus) öndefiníciós belső vitái, melyeknek külső következményei is lehetnek. Számolni kell a várható érdekütközésekkel, melyeknek késleltetett megfogalmazása feszültséget kelthet, és nem lehet figyelmen kívül hagyni a pedagógusszakma, illetve a szociálisszakma közös elemeinek túlhangsúlyozását, amely hátráltatja a szakmák tényszerű elkülönülését.

Külön hangsúlyt kapott a szekcióban – sajnos visszhangot és megerősítést nem elég erőteljesen – annak megfogalmazása, hogy a szakalapításokon túl a szak egy adott főiskolán való beindításához szükség van anyagi, társadalmi és személyi feltételekre is. Elgondolkodtató az is, hogy a szociális szakképzésekben végzett szakemberek száma és munkabírása véges, s talán célszerűbb lenne az eddig megindult felsőfokú szociális szakemberképzések megerősödését kívánni, mint veszélyeztetni a megerősödést újabb helyszíneken feltétel nélküli szakindítással, vagy akkreditációs bizottságok támogató szakvéleménye nélkül képzéseket indítani.

A szekció sajátos arculatát az is színezte, hogy a résztvevőknek a szociális szakképzésekről váltakozó mennyiségű információi voltak, s a szakképzettségük sem volt azonos szintű: egy szekcióban dolgoztak a szociális szakképzés főiskolai, egyetemi oktatói és azok a főiskolai oktatók, akik még csak indítani szeretnék a szociális szakképzést; s a munkavállalók, munkáltatók, szakmai végzettséggel vagy szakmai végzettség nélkül. Éppen ezért esetenként kemény vita kerekedett a szociális szakképzések tartalmáról, a curriculumfejlesztő munka nehézségeiről és a magyar nyelvű szakirodalom hiányáról.

E problémák miatt tartom többek között kulcsmondatnak azt a felismerést, hogy a megértéshez, együttműködéshez, a szakszerű szociális munka/szociálpedagógia el- és megismertetéséhez egy újabb konferenciára van szükség, ahol talán mindannyian tudjuk majd, miről is beszélünk, és milyen nyelven.

SOMORJAI ILDIKÓ